

BROJ
04

TEMA

NEVIDLJIVA
SAVIČENTA

lipanj 2019

INTERVJU
Josip Pino Ivančić
Mladen Majetić
Snježana Matejčić

TEMAT
Kulturna vijeća

UVOD

IMPRESUM

Dragi čitatelji,

pred vama je prvi broj novina Teza koje su pokrenute kao dio promocije, komunikacije i edukacije javnosti o projektu Nevidljiva Savičenta — prevođenje tradicije u suvremenu kulturu.

Radi se o prvom od ukupno četiri broja koji će vas, tijekom dvogodišnjeg razdoblja trajanja projekta, informirati o tijeku projekta te najavljivati nadolazeće programe. Htjeli smo aktualizirati i pojasniti teme kojima se bavimo te učiniti dostupnom i vidljivom nastalu dokumentaciju projekta, kao i nove sadržaje koje zajednički stvaramo.

Svaki broj obradit će temu sudioničkog upravljanja u kulturi iz različitih rakursa i na različite načine; od intervjua do kratkih eseja i tekstova. U ovom broju, grupnim intervjuom s umjetnicima, kustosima i profesionalcima u kulturi obrađujemo temu **kulturnog vijeća**. Kroz razgovor predstavljamo i dvoje trenera koji su nam kroz nekoliko kratkih, ali intenzivnih edukacija ponudili nova znanja i vještine, ključne za uspostavljanje dijaloga i bolju suradnju nas sudionika, a upoznat ćete i umjetnika koji je permakulturnim performansom otvorio kulturno-umjetnički program Nevidljive Savičente.

Za kraj, zahvaljujemo se svima koji su doprinijeli nastanku ovog premijernog broja:

Petra Glad Mažar, Goranka Perković, Mario Benčić, Andi Bančić, Mirjana Doblanović Pekica, Marina Benčić, Danijela Doblanović, Nina Križan, Mirjana Brčić Vitasović, Snježana Abramović Milković, Tihomir Milovac, Branka Benčić, Matija Debeljuh, Mladen Majetić, Snježana Matejčić, Josip Pino Ivančić, Dean Perković, Igor Macan, Bruno Macan, Elvis Lenić, Jan Pavlović, Maša Milovac.

Partneri na projektu
Nevidljiva Savičenta:

apoteka

Nakladnik Općina
Svetvinčenat

Za nakladnika
Dean Perković

Glavna urednica
Maša Milovac

Uredništvo Branka
Benčić, Mario
Benčić, Petra Glad
Mažar, Goranka
Perković

Tekstovi Maša
Milovac, Jan
Pavlović, Snježana
Matejčić, Mladen
Majetić, Tihomir
Milovac, Snježana
Abramović Milković,
Branka Benčić,
Goranka Perković,
Nina Križan, Petra
Glad Mažar, FoAM

Fotografije
Andi Bančić

**Oblikovanje i
prijelom** Jan
Pavlović

Lektura Ana
Mušćet

Tisak Sveučilišna
tiskara, Zagreb

Naklada 300

Ove novine dio su
projekta Nevidljiva
Savičenta —
Prevođenje tradicije
u suvremenu
kulturu.

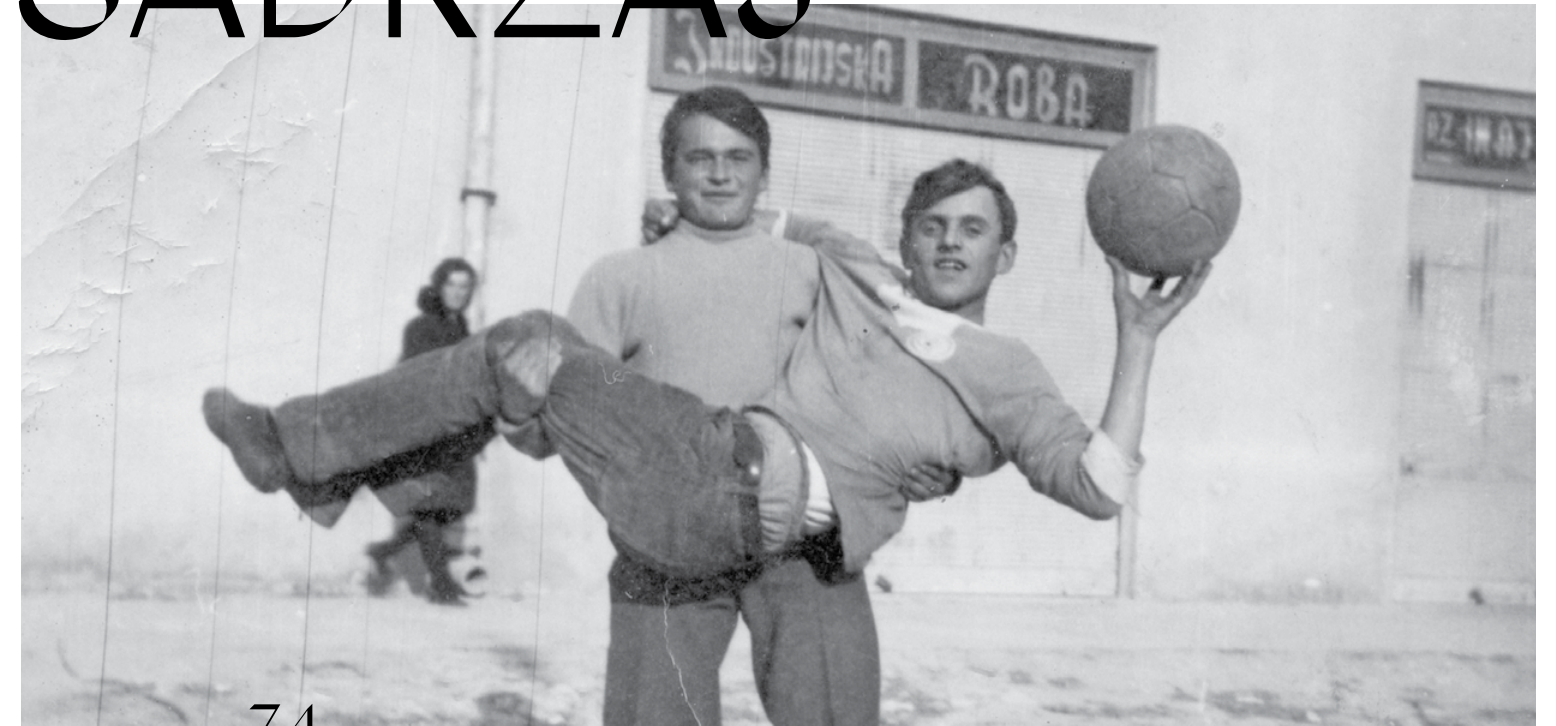
Ukupna vrijednost
projekta Nevidljiva
Savičenta —
prevođenje tradicije
u suvremenu
kulturu iznosi
2.270.344,06 kn.
Odobreni projekt
sufinanciran
je sredstvima
iz Europskog
socijalnog
fonda u iznosu
1.929.792,45 kuna
te sredstvima
Državnog proračuna
RH u iznosu
od 340.551,61
kn. Projekt je
sufinancirala
Europska unija
iz Europskog
socijalnog fonda.
Sadržaj novina
isključiva je
odgovornost Općine
Svetvinčenat.

**Općina
Svetvinčenat**
✉ Svetvinčenat 47
52342 Svetvinčenat
☎ 052 560 016
—
svetvincentat.hr

BROJ 01

SADRŽAJ

31

FOTOARHIV NEVIDLJIVE SAVIČENTE

Pozivamo Vas na sudjelovanje u projektu izrade fotoarhiva ljudi i događaja iz naše zajednice. Prikupljamo fotografije koje izabiru mještani naše općine kao vrijedne zaštite od zaborava, a koje su spremni podijeliti sa širom javnošću.

PROFIL PARTNERA: OPĆINA SVETVINČENAT — 6

NEVIDLJIVA SAVIČENTA — PREVOĐENJE TRADICIJE U SUVREMENU KULTURU — 6

PROFIL PARTNERA: ŠIKUTI MACHINE — 7

PROSTOR ZA DIJALOG JE OTVOREN / INTERVJU MLADEN MAJETIĆ — 9

SURADNJA JE UMNOŽAK VAŠIH RESURSA, A NE SAMO ZBROJ / INTERVJU

SNJEŽANA MATEJČIĆ — 16

TEMAT / STRUČAN DOPRINOS VIJEĆA MOŽE SEZATI PUNO DALJE OD EVALUACIJE

PROGRAMA ZA FINANCIRANJE, U KREIRANJE KRITERIJA I POLITIKA / INTERVJU

SNJEŽANA ABRAMOVIĆ MILKOVIĆ, BRANKA BENČIĆ, TIHOMIR MILOVAC — 20

45 ELEKTRIČARSKIH NA ART SCENI / INTERVJU JOSIP PINO IVANČIĆ — 25

FOTOARHIV NEVIDLJIVE SAVIČENTE — 31

NESRETN SUDBINA MARE RADOSLOVIĆKE / POGLED U PROŠLOST — 38

ARTIST PAGE: MARKO LULIĆ — 39

KULTURNI PROGRAM NEVIDLJIVE SAVIČENTE — 39

UREDNIŠTVO

kao električar?

Ne. Ja sam krenuo kao elektrosvinjer i električar u pogonu u fabrici cementa, 4 i pol lita. I nakon toga 33 i pol u 'Onome' ča se sada dešava. (Uljaniku, opaska transkriptora)

Ti si električar po zanimanju?

Da. Evo, to je 45 lit. Sad je ta turneja od prve nagrade koju sam dobio, onda je krenula turneja 45 električarskih na art sceni.

Čekaj, 45 godina ti si dela u Uljaniku

Nastavak na str. 25

PROFIL PARTNERA: OPĆINA SVETVIN- ČENAT

‘Cilj nam je da kroz taj period stvorimo preduvjete, kapacitativne po pogledu ljudskih resursa, da su udruge spremne realizirati svoje projekte kako administrativno tako i programski te uz financijska sredstva za provedbu, obogatit će se kulturna ponuda Općine Svetvinčenat te zajednički stvoriti temelj za budući razvoj općine’

DEAN PERKOVIĆ

Općina Svetvinčenat nalazi se u južnom dijelu središnje Istre. Svetvinčenat, Savičenta, San Vincenti, tri su naziva istog mjesta, kojima je polazište ime zaštitnika, hispankog mučenika sv. Vincencija i istoimenoj opatiji oko koje se razvio gradić. Općina Svetvinčenat sa svojim djelatnicima ima višegodišnje iskustvo u provođenju projekata sufinanciranih sredstvima Europske unije, njihovu implementaciju te međunarodnoj suradnji koja iz njih proizlazi te dugi niz godina razvija suradnju s drugim gradovima iz Hrvatske i drugih zemalja, kao i sa stručnim službama, tvrtkama i udrugama u području turizma, gospodarstva, zaštite kulturne baštine, te poljoprivrede i financija. Svetvinčenat je primjer prakse suradničkog upravljanja kulturnim programima, ali i kao novo žarište koje pozitivno utječe na susjedne općine i čitavu regiju.

LIPANJ 2019

NEVIDLJIVA SAVIČENTA — PREVOĐENJE TRADICIJE U SUVREMENU KULTURU

Nevidljiva Savičenta objedinjuje prakse, inicijative i pojedince koji suvremenim umjetničkim postupcima povezuju materijalnu i nematerijalnu (lokalnu) kulturnu baštinu s izazovima današnjice

Nevidljiva Savičenta — prevođenje tradicije u suvremenu kulturu sinergijski je projekt lokalne samouprave i organizacija civilnog društva, a koji ostvaruje društvenu promjenu razvojem novog modela sudioničkog upravljanja u kulturi, usmjerenog prema održivom kulturnom razvoju Općine Svetvinčenat. Nevidljiva Savičenta objedinjuje prakse, inicijative i pojedince koji suvremenim umjetničkim postupcima povezuju materijalnu i nematerijalnu (lokalnu) kulturnu baštinu s izazovima današnjice. Nastao u suradnji lokalne samouprave (Općina Svetvinčenat) i organizacija civilnog društva koje profesionalno djeluju u području suvremenih umjetničkih praksi (Šikuti Machine, Apoteka), plesnih i izvedbenih umjetnosti (Mediterranski plesni centar / ZPA) te izvode uprizorenja povijesnih događanja (Povijesna udruga Kaštel), ovaj dvogodišnji projekt dodatno će obogatiti kulturni kontekst Savičente i uključiti lokalnu zajednicu u dijalog. Projekt proizlazi iz otvorenosti i spremnosti svih partnera na suradnju, povezuje ih u nove odnose te njeguje uzajamno povjerenje nužno za dugoročno planiranje kulturnih programa prema potrebama lokalne zajednice.

Ciljevi projekta su formiranje inovativnog modela Vijeća za kulturu u Općini Svetvinčenat, osposobljavanje svih sudionika za vrednovanje kulturnog dobra i planiranje lokalnih kulturnih programa te konceptualno usklađen kulturni program unaprijeđen suvremenim umjetničkim sadržajima te smjernica-ma za osnivanje Avanti! Centra avangardi. Projekt će, zahvaljujući cjelovitoj dvogodišnjoj podršci organizacija civilnog društva i lokalne samouprave, unaprijediti kulturni prostor na vidljivoj, programskoj, konceptualnoj razini, kao i na onoj nevidljivoj, organizacijskoj i logističkoj. Projekt su inicirali članovi partnerskih organizacija civilnog društva u suradnji sa zaposlenicima Općine Svetvinčenat.

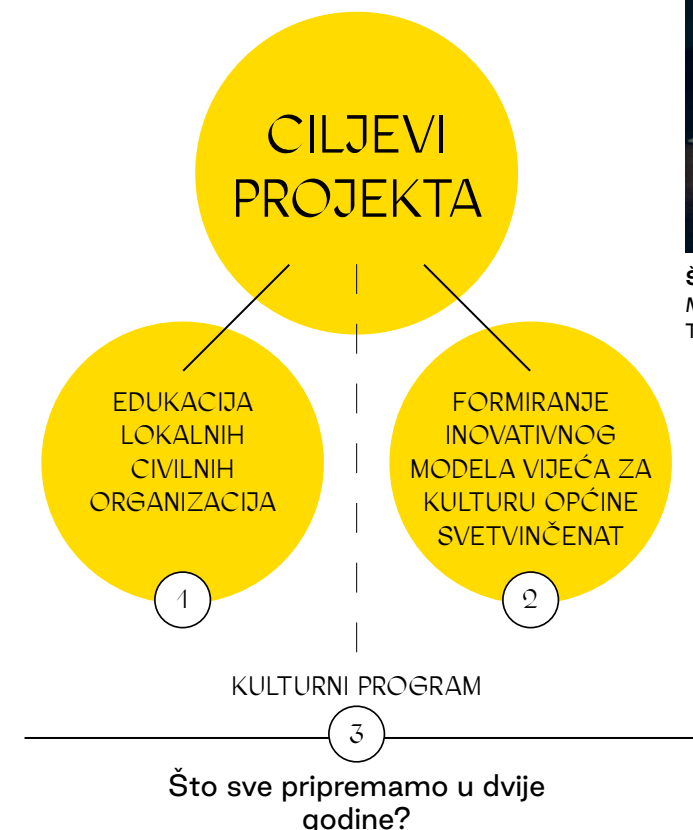
2 GODINE

OPĆINA
SVETVINČENAT

O PROJEKTU

PARTNERI: Općina Svetvinčenat, Šikuti Machine, Povijesna udruga Kaštel, Zagrebački plesni ansambl, Apoteka

Ukupna vrijednost projekta Nevidljiva Savičenta — prevođenje tradicije u suvremenu kulturu iznosi 2.270.344,06 kn. Odobreni projekt sufinanciran je sredstvima iz Europskog socijalnog fonda u iznosu 1.929.792,45 kuna te sredstvima Državnog proračuna RH u iznosu od 340.551,61 kn. Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Šikuti Machine
Manjadura Foto:
Tomislav Brajnović

‘Steći ćemo znanja koja bi poboljšala učinkovitost naše udruge u smislu bolje vidljivosti, boljeg pristupa izvorima financiranja te u smislu preustroja i definiranja boljih organizacijskih sposobnosti unutar naše grupe — ajmo reći strukturnog, birokratskog i financijskog resetiranja’

ELVIS LENIĆ

Šikuti Machine je kulturno-umjetničko društvo s područja općine Svetvinčenat. Iako su najpoznatiji po brojnim performansima (Fitness, Manjadura, Teza), bave se i umjetničkim instalacijama, filmom i videom (Cuki, Praščina, Teza), fotografijom, pišanjem, organiziranjem izložbi (Galerija Štala, Šikuti), koncerta (Grillpeace United) i gastro-nomsko-kulturnih događanja. Inspirirani svakodnevicom, životom zajednice, prirodom i kulturom istarskog sela, posebice agrarnim poslovima kojima se većina članova bavi, Šikuti predstavljaju suptotnost očekivanju da u manjim sredinama nedostaje kulturnog potencijala. Skupina je u gotovo 20 godina djelovanja organizirala pedesetak izložbi, među kojima i izložbu grafika Vasilija Kandinskog u Galeriji Štala, a festival Grillpeace United ugostio je četrdesetak rock sastava iz Hrvatske, Slovenije i Italije.

Za detaljan raspored svih kulturnih događanja pratite www.nevidljivasavicenta.com ili našu Facebook stranicu.

Jedan od glavnih ciljeva projekta 'Nevidljiva Savičenta' je edukacija svih uključenih članova i zaposlenika partnerskih organizacija kako bismo se bolje pripremili na izazove koji nas očekuju u ovom projektu, ali i mnogim budućim projektima.

Organizacije civilnog društva, koje djeluju u području nezavisne kulture, danas su pod velikim izazovima i pritiscima, zbog čega i nastaje potreba za učenjem dodatnih vještina i znanja unutar organizacija. U ovom projektu osigurali smo niz ciljanih treninga koji odgovaraju na potrebe partnerskih organizacija u različitim područjima. Jedna takva vikend edukacija održala se u siječnju 2019., u Savičenti, u prostoru Mediteranskog plesnog centra. Tema edukacije bila je planiranje i upravljanje projektima — sustavni monitoring i vrednovanje procesa i rezultata tijekom provedbe projekata općenito i u kulturi.

Mentor **Mladen Majetić**, sudionici **Općina Svetvinčenat**, **Šikuti Machine**, **Mediteranski plesni centar** / **ZPA**, **Apoteka**, **Povijesna udruga Kaštel**

INTERVJU

Mladen Majetić

PROSTOR ZA DIJALOG JE OTVOREN

Intervju priredila
Maša Milovac

Imate dugogodišnje iskustvo kao facilitator i medijator participativnih procesa, procesa mirenja, transformacija sukoba te organizacijskih intervencija. Prije nešto malo više od godinu dana održali ste fokus grupu sa predstavnicima kulturne NGO scene u mjestu Svetvinčenat na kojoj se oblikovao koncept projekta Nevidljiva Savičenta. Opišite nam to iskustvo.

Bio je to zanimljiv kreativni proces u kojem smo mapirali različitost viđenja mogućih smjerova djelovanja, a sukladnih prije objavljenom natječaju. Došli smo do artikuliranih cjelina projekta i željenih rezultata, od kojih svakako treba istaknuti trajniju promjenu u sustavu upravljanja na razini općine koja će se očitovati u vidu uspostavljenog savjetodavnog vijeća pri Općini Svetvinčenat za suodlučivanje o prioritetima i programima u kulturi koji će se odvijati u općini. Prisjetiti se tog dvodnevnog druženja je naravno ugodno jer je kreativna tenzija bila znatna i doprinos svih prisutnih je rezultirao sinergijom koja je kao što znamo rezultirala uspješnom aplikacijom na natječaju, a sad već i provedbom tada mapiranih aktivnosti.

Što vam se u okviru ovog projekta učinilo važnim za razvoj civilnog društva? Koje su danas uloge OCD-a u društvu i što mislite gdje će njihov utjecaj u budućnosti biti važan?

Ako civilno društvo definiramo kao prostor između privatnog i javnog, na temelju mog skromnog iskustva suradnje s akterima javne uprave i nekoliko udruga koje djeluju u općini Svetvinčenat, imam dojam da je prostor za dijalog otvoren, otvoreniji možda negoli se činio kad sam prvi puta došao. Čini mi se da su se tijekom početka odvijanja ovog projekta prepoznali zajednički interesi, da se uspostavio zajednički jezik u vidu skoro pa istog razumijevanja različite problematike kojom se zajednički bavi u okvirima ovog projekta. Imam dojam i da je razina

'Prisjetiti se tog dvodnevnog druženja je naravno ugodno jer je kreativna tenzija bila znatna i doprinos svih prisutnih je rezultirao sinergijom koja je kao što znamo rezultirala uspješnom aplikacijom na natječaju, a sad već i provedbom tada mapiranih aktivnosti'

povjerenja uznapredovala u pozitivnom smjeru. Dobrim dijelom tome su doprinijele i edukacije koje su planirane i provedene u projektu. Držimo palčeve da se tako i nastavi i da će jedni i drugi prepoznati potrebu investiranja u organizacijske kapacitete udruga kako bi one bile što kvalitetniji partneri promišljanju razvoja i djelovanju usmjerenom boljitku svih.

Smještena u južnom dijelu središnje Istre, Općina Svetvinčenat broji nešto više od 2000 stanovnika. U Općini djeluje tek nekoliko organizacija civilnog društva, a lokalna samouprava dijelom je potkapacitirana za programe u kulturi. Jeste li uspjeli za vrijeme kratkih boravaka u Savičenti i kroz razgovore sa sudionicima malo bolje upoznati kontekst? Što bi, za projekt Nevidljiva Savičenta, mogle biti prednosti, a što mane takvog konteksta?

Ne bih se upuštao u procjene ovog što pitate jer su moji uvidi ipak limitirani vremenom provedenim u Savičenti, a i tijekom svog angažmana nisam bio fokusiran na to. Osobito to ne bih propitivao iz tog rakursa definiramo li kulturu kao sve ono što nas okružuje i čini — naravno da potkapacitiranih nema, a kao što vidimo iz djelovanja grupe Šikuti Machine, svaka moguća mana ujedno je i prednost i obrnuto. Činjenica da se Savičenta profilirala kao mjesto neverbalnog teatra čini mi se prednošću, a sadržaji koji su planirani projektom Nevidljiva Savičenta stvaraju dojam da će se Savičenta brendirati

i dodatno kao mjesto u kojem su izmireni tradicija, suvremenost i modernitet. Mane ne vidim, samo pokoji izazov vezan uz veličinu mjesta, ali i to je izgleda dosad uspijevalo biti prednost angažiranima u postavljanju i provođenju programa.

U sklopu projekta Nevidljiva Savičenta, osim inicijalne fokus grupe, vodili ste i tri različita treninga za partnerske organizacije civilnog društva? Zašto su ti treninzi važni za ovaj projekt, ali i za daljnji rad organizacija i njihovih članova?

Djelomično sam odgovorio na to ranije. Najvažnije je uspostavljen zajednički jezik i razumijevanje izazova, prostor za rad i rast učeće organizacije potaknut je kako unutar samih grupa tako i među njima.

Postoji li neki projekt na kojemu ste radili, a koji biste mogli usporediti s ovim projektom?

Postoji naravno, no najbližnji ovome, možda u svojoj biti i isti je projekt 'Sukultura' u Zagrebu, u čijem sam kreiranju i postavljanju sudjelovao također od početka. Preporučio bih vam razmjenu iskustava jer su sličnosti u osnovnim projektnim postavkama i željenim postignućima velike, osobito dijela koji se tiče savjetodavnog vijeća. Nešto intenzivnije bavio sam se time u 'Sukultura' pa je taj rad tamo i intenziviran i puno dalje se stiglo, ali i drugačije se krenulo negoli ovdje u Savičenti.

Što vidite kao moguće prepreke ili zamke u procesu koncipiranja i strateškog planiranja novog modela sudioničkog upravljanja, a koji u ovom projektu vidimo kao inovativno Vijeće za kulturu?

One su brojne i usudio bih se reći izlaze iz okvira intervjua za newsletter koji upravo vodimo. Spomenutih iskustva u projektu Sukultura, preporučam da se kao grupa raspitate tamo. Možda vam to kao grupi pomogne da se odlučite na sličan participativni proces koji sam vodio u Zagrebu. Ne bih se upuštao u paušalno davanje recepture kako se nositi s uspostavom inovativnog Vijeća za kulturu, datosti su važne, svuda drugačije, a bez investirano vremena i energije u nešto što će biti održivo, to bi bilo i neozbiljno od mene.

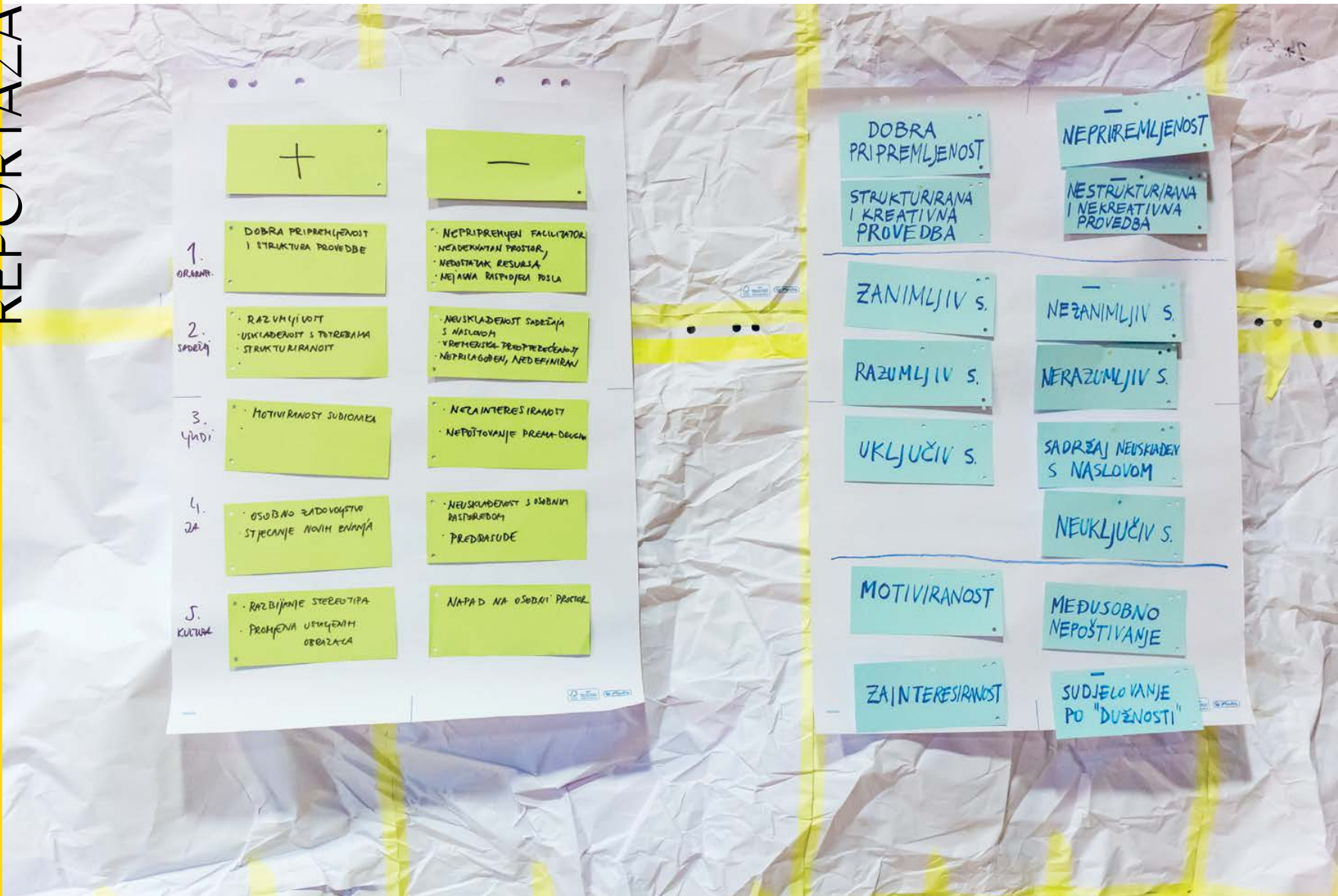
S čime se najteže nosite u poslu koji radite, a gdje pronalazite zadovoljstvo i inspiraciju?

Zadovoljstvo i inspiracija su ljudi i entuzijazam koji unose u participativni proces u kojem svi učimo i rastemo i kao osobe. Sinergija koju ljudi i grupe dosegnu je silno inspirativna i motivirajuća, i svakom procesu se veselim zbog toga.

'Činjenica da se Savičenta profilirala kao mjesto neverbalnog teatra čini mi se prednošću, a sadržaji koji su planirani projektom Nevidljiva Savičenta stvaraju dojam da će se Savičenta brendirati i dodatno kao mjesto u kojem su izmireni tradicija, suvremenost i modernitet'

REPORTAŽA
REPORTAŽA

Edukacija o metodama participativnog vođenja sastanaka

Na edukaciji, u veljači ove godine, koja je održana u prostoru Mediteranskog plesnog centra u Savičenti, polaznici su se bavili metodama participativnog vođenja sastanaka koji pomažu pri organizaciji i vođenju radionica i sličnih participativnih procesa.

Saznali su na koje sve načine mogu formirati i facilitirati grupe i grupni proces. Kroz praktične, ali i teorijske dijelove radionice svi polaznici radionice proširili su postojeća i stekli nova znanja i vještine, koje će im, vjerujemo, koristiti u trenucima formiranja, ali još važnije u nadolazećim fazama rada Vijeća za kulturu.

Mentor **Mladen Majetić**, sudionici **Općina Svetvinčenat, Šukiti Machine, Mediteranski plesni centar / ZPA, Apoteka, Povijesna udruga Kaštel**

REPORTAŽA

Edukacija za uspješnu diversifikaciju sredstava za organizacije civilnog društva

REPORTAŽA

Na radionici usvajanja znanja, metoda i organizacijskih preduvjeta za uspješnu diversifikaciju izvora sredstava za djelovanje neprofitnih organizacija koja su se održala u travnju ove godine, sudionici su imali priliku osvijestiti strukturu vlastite organizacije, definirati ključne dionike vezane za ciljeve i aktivnosti organizacija, ali i projekta te napraviti jedinstvenu SWOT analizu projekta Nevidljiva Savičenta. Povrh svega, sudionici su usvajali metode izrade troškovnika za projekte. Ovom edukacijom sudionici su još jedan korak bliže cilju jačanja kapaciteta zaposlenika i članova organizacija civilnog društva.

Mentor **Snježana Matejčić**, sudionici **Općina Svetvinčenat, Šikuti Machine, Mediteranski plesni centar / ZPA, Povijesna udruga Kaštel**

INTERVJU

Sniježana Matejčić

SURADNJA JE UMNOŽAK VAŠIH RESURSA, A NE SAMO ZBROJ

Intervju priredila
Maša Milovac

Završili ste Fakultet političkih znanosti u Zagrebu, a novinarstvom se počinjete baviti nakon preseljenja u Poreč. Radili ste kao novinarka za tiskane medije, Radio Labin i Pulu te kao dopisnica za Glas Istre. Kako to iskustvo utječe na vaš kasniji rad u organizacijama civilnog društva? Bavite li se i danas medijima i u kojem obliku?

Zapravo se moj profesionalni angažman u medijima nekako poklopio s mojim civilnim angažmanom. Rat je, naravno, donio kršenja ljudskih prava i u Poreču smo osnovali udrugu, danas *Centar za građanske inicijative*, koja je pokušala stati u obranu ljudskih prava. Vrlo brzo trebalo se intenzivno baviti i samom udrugom, njenim opstankom, jer za ozbiljnu je aktivnost nije bilo dovoljno imati volju i angažirati se pa sam počela učiti i paralelno prenositi, ono što sam znala i što sam naučila, drugima. Niz godina paralelno sam bila novinarka, studentica i edukatorica. Vrhunac je bio trenutak kad sam se uključila u skupinu žena koje su željele učiti o organizacijskom razvoju. Kasnije sam to znanje usavršavala u Durbanu u Južnoj Africi, gdje sam bila mjesec dana u udruzi koja se bavi isključivo organizacijskim razvojem. A novinarstvo? Pa odradila sam nebrojeno puno radionica s aktivistima i aktivisticama na kojima sam ih učila kako komunicirati s medijima. Mnogima je to bilo strano, puno ih je i zaziralo od toga, a mnogi su imali i neugodna iskustva. Vjerujem da ne moram posebno naglašavati da ni danas mnogi hrvatski mediji nisu otvoreni idejama ljudskih prava.

Imajući na umu vaše dosadašnje iskustvo rada i volontiranja u organizacijama civilnog društva, sudjelovanja u razvoju organizacija, predlaganja projekata i programa, što biste izdvojili kao vama najvažnije iskustvo u karijeri?

Nikada nisam razmišljala o tome da mi je rad na osnaživanju civilnog društva karijera — aktivistica sam i koristim ono što znam kako bih pomogla kolegicama i kolegama. A što mi je od svega što sam radila najznačajnije, teško mi je odlučiti. Ratne godine i susreti s ljudima iz civilnog sektora iz cijele nekadašnje države posebno su emotivno nabijeni. Neki kontakti urodili su prijateljstvima koja su se do danas održala. Ali, ako treba izdvojiti nešto što je važno, gdje sam puno naučila, onda je to prije svega Sveučilište Nevada i profesor Michael Havercamp od kojega sam naučila kako strukturirati i voditi radionice, pripremati prve projekte za natječaje i s kojim sam imala priliku za njegova mentorskog posjeta Hrvatskoj zajednički voditi radionice u Vukovaru i Karlovcu. Osim toga, posebno mi je važna obuka u Durbanu u organizaciji Olive. To iskustvo pokazalo mi je koliko je značajan rad na organizacijskom razvoju za opstanak civilnog sektora. Nakon toga naglavce sam skočila u tu priču i odazivala sam se pozivima iz različitih organizacija, volonterski ili za honorar, nije bilo važno, kad god mi je profesionalni angažman u Glasu Istre to dopuštao. Godinama sam godišnje odmori i slobodne dane koristila na taj način.

Projekt 'Nevidljiva Savičenta' nastaje u suradnji OCD-a iz Savičente, Vodnjana i Zagreba, s fokusom na lokalnu zajednicu Savičente. Imajući na umu sredinu u kojoj nastaje projekt te status i kapacitiranost partnerskih organizacija civilnog

Čini mi se da zajedništvom koje ste počeli graditi među sobom kao organizacije civilnog društva možete izbjeći mnoge zamke. U procesu ćete sasvim sigurno propitivati svoju (ne)ovisnost o lokalnoj, regionalnoj, ali i nacionalnoj politici

društva, što bi, po vašem mišljenju, mogle biti prednosti, a što mane upravo takvog konteksta ili takve projektne strukture?

Nadam se da ste i svi vi koji ste bili uključeni u radionicu koju sam vodila uvidjeli kolike su zapravo prednosti — sve vaše organizacije u fokusu imaju kulturu, ali opet ste toliko različiti, imate različita iskustva, znanja, pokrivete različita područja kulture. Ako radite zajedno, to ne da je zbroj vaših resursa, nego umnožak, budući da radite na relativno malom području, a imate veliku mogućnost privlačenja značajne publike, pogotovo ljeti. I što je najvažnije, imate podršku lokalne samouprave u radu i tehničkim uvjetima, a iskreno im je stalo da se razvijate. Rekla bih, gotovo idealno. Treba sve to uzeti u obzir, sačiniti dobru strategiju, detaljan operativni plan svake godine itd.

U sklopu projekta 'Nevidljiva Savičenta' vodili ste trening usavršavanja znanja za uspješnu diversifikaciju izvora sredstava u organizacijama civilnog društva. Zbog čega smatrate da su te vještine kod sudionika potrebne za ovaj projekt, ali i za daljnji razvoj njihovih

organizacija? Što su, po vašem mišljenju, ključne vještine za uspješno vođenje organizacije civilnog društva?

Te vještine trebaju vam da biste ne samo opstali, nego i zadržali svoju neovisnost o 'vanjskom kontekstu' u kojem funkcionirate. Ako nastupate zajedno, imate daleko veće šanse pronaći izvore financiranja na različitim stranama i što je jednako važno, imate neusporedivo veće kapacitete za provođenje financiranih projekata.

Koja su bila vaša očekivanja od procesa prije provedene edukacije? Što je bio najveći izazov u radu sa sudionicima?

Kad planiram edukaciju nastojim ne razmišljati o svojim očekivanjima, nego pokušavam predvidjeti očekivanja sudionika i strukturom radionice odgovoriti na ta očekivanja. Iz onoga što sam na kraju čula od vas, čini mi se da vam je edukacija bila zanimljiva i korisna. Meni osobno radionica je bila vrlo inspirativna jer sam pogodila neka vaša očekivanja i jer se pokazalo da ste svjesni koliko je važno da radite zajedno i da to umnožava vašu snagu.

Poznajete i pratite rad kulturno–umjetničkog društva Šikuti Machine. Što biste izdvojili kao njihovu specifičnost u širem (kulturnom) kontekstu OCD–a u Istri?

Šikuti su druga ljubav kulturne alternativne scene Istre, dijete prve ljubavi — *Lige za boj protiv turizma* Francija Blaškovića. Oni su su sama bit specifičnosti jer, kao i Franci, žive svoju umjetnost. Današnji vanjski kontekst tjera ih da pronađu način kako funkcionirati u uvjetima u kojima udruga ne postoji ako se ne pokorava strogim birokratskim i inim pravilima. Ne mogu zamisliti Pekicu kako za kompjuterom ispunjava radnu listu. To će morati netko drugi.

Koje su moguće zamke u procesu oblikovanja novog modela sudioničkog upravljanja, a koji u ovom projektu vidimo kao inovativno vijeće za kulturu?

Čini mi se da zajedništvom koje ste počeli graditi među sobom kao organizacije civilnog društva možete izbjeći mnoge zamke. U procesu ćete sasvim sigurno propitivati svoju (ne)ovisnost o lokalnoj, regionalnoj, ali i nacionalnoj politici. Političkog konteksta u kojem djelujete morate stalno biti svjesni i povremeno ga propitivati — ne zaboravite SWOT i PEST analize!

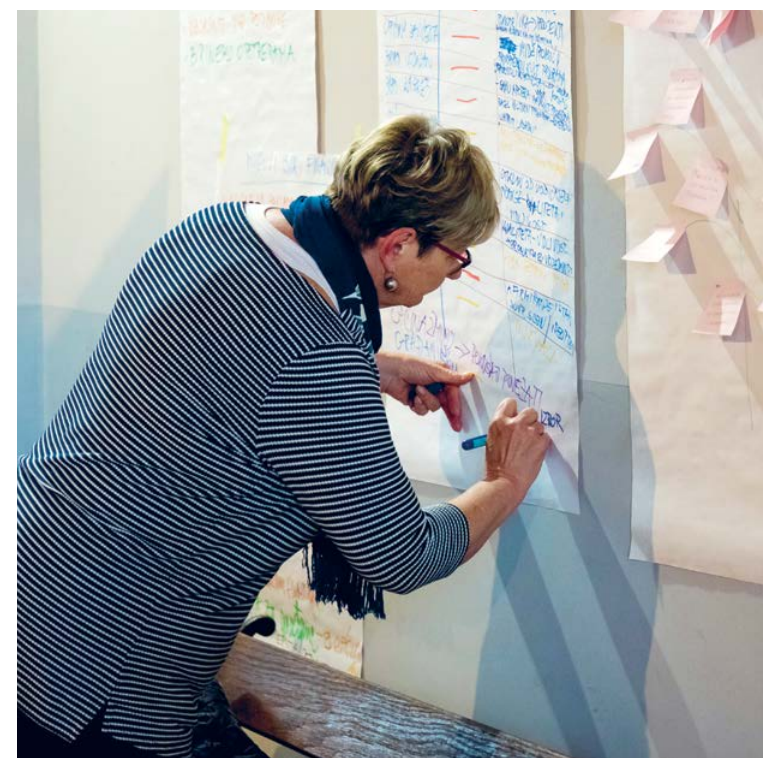
Koje su danas uloge OCD–a u društvu i gdje bi njihov utjecaj u budućnosti mogao biti važan?

Civilna scena u Hrvatskoj s jedne strane je ojačala i u razvoju ne zaostaje za europskom, ali je njen utjecaj na politiku još izrazito mali, premda i tu ima primjera koji govore drugačije. Sjećam se podatka iz kasnih 90–ih godina, kada sam bila na edukaciji na Sveučilištu Drexel u Philadelphiji — 40 posto zaposlenih u SAD–u bili su zaposleni u civilnom sektoru i velika većina njih bile su žene. Civilna scena bila je najveći poslodavac u Americi. Većina onih koji su u to vrijeme radili u civilnom sektoru u Hrvatskoj bili su volonteri/ke ili su radili za dnevnice i putni trošak. Nažalost, ni danas se tu nije puno promijenilo, jer donatori uglavnom očekuju puno muzike za malo novaca, uz veliki volonterski angažman i bez sigurnosti. To je nešto što se mora promijeniti. Pogotovo zato jer država nerijetko svoje obaveze ostavlja odraditi civilnom društvu.

Koje su prednosti života i rada u Istri?

Blizina mora je uvijek inspirativna, barem meni. Samo to što znam da je more tu iza ugla već me umiri. Osim toga, Istra je površinom i brojem stanovnika zapravo mali gradić u europskom kontekstu, a u tom malom gradiću ima toliko različitosti koje se dopunjuju da ponekad morate zatvoriti vrata za sobom, kako biste mogli emocionalno, duhovno pa i fizički procesuirati sve podražaje. Može li to biti odgovor na Vaše pitanje?

S čime se najteže nosite u poslu koji radite, a gdje pronalazite zadovoljstvo i inspiraciju?

Već sedam godina ne bavim se novinarstvom. Nakon desetljeća volonterskog aktivističkog angažmana, već četiri godine radim u udruzi, u *Društvu Naša djeca Poreč* kao voditeljica projekata i osoba zadužena za kontakte s medijima i sve ostalo što dođe usput, kao i u svakoj organizaciji civilnog društva. Ovaj me posao preporodio, inspiracija su djeca koja trebaju koješta što ne dobiju u školi — veselje, zabavu, znanja i vještine, prijateljstvo, sigurnu okolinu. Nije teško smisliti kako im to omogućiti. Najteže je nositi se s birokratskim procedurama prilikom provođenja projekata koje se iz godine u godinu usložavaju, povećavaju i kojima ne vidite smisao.

U programu 'Sretne priče' Gradske knjižnice Poreč sudjelujete kao povremena čitačica priča osobama starije životne dobi. Recite nam nešto o tom iskustvu.

Javila sam se na poziv knjižnice, ne razmišljajući puno. Pa koliko može biti teško jednom tjedno ili mjesečno sat vremena čitati korisnicima Doma za starije, razgovarati s njima? Ali, nije lako. Dođete s jednom idejom, a odete sa sasvim drugačijim iskustvom. Nekim je ljudima stvarno važno čuti neki književni tekst, drugima je važno razgovarati, reći nešto o sebi, o svom iskustvu života koji je na zalašku — sve to poslije lijepo složite među korice knjige iz koje ste došli čitati i kad je vraćate na policu, sve priče pobjegnu i nastane se u sjećanju. Neke vas razgale, druge rastuže, a sve zajedno podsjećaju na to da smo ovdje samo kratko i da dok trepneš život preseli na neku novu adresu.

Šikuti su druga ljubav kulturne alternativne scene Istre, dijete prve ljubavi — *Lige za boj protiv turizma* Francija Blaškovića. Oni su su sama bit specifičnosti jer, kao i Franci, žive svoju umjetnost

U ovom broju bavit ćemo se temom rada kulturnih vijeća jer ona predstavljaju jedan od postojećih oblika sudioničkog upravljanja te suodlučivanja u kulturi u čemu neki od sudionika na projektu imaju dugogodišnje profesionalno iskustvo.

Intervju priredili
Maša Milovac,
Jan Pavlović

U projektu **Nevidljiva Savičenta — prevođenje tradicije u suvremenu kulturu**, jedan od cijelova je zajedničko projektiranje nove tipologije kulturnog vijeća pri lokalnoj samoupravi, odnosno osmišljavanje inovativnog modela usmjerenog ka potrebama lokalne zajednice te razvoju kvalitetnog kulturnog programa, upravo zbog prepoznate potrebe za dugoročnim održivim kulturnim razvojem Savičente. Kako bismo tome pristupili temeljito, kao prvo i osnovno, htjeli smo čuti više o tome što znači biti članom kulturnog vijeća iz prve ruke. O čestim problemima, nedostacima, ali i neostvarenim potencijalima ovakvih formata suodlučivanja i upravljanja u kulturi razgovaraju sugovornici s iskustvom rada u različitim strukovnim vijećima: ravnateljica ZKM–a i osnivačica Festivala plesa i neverbalnog kazališta, **Snježana Abramović Milković**, nezavisna kustosica **Branka Benčić**, multimedijalni umjetnik **Matija Debeljuh** (oboje osnivači Galerije Apoteka u Vodnjanu) te povjesničar umjetnosti i muzejski savjetnik u Muzeju suvremene umjetnosti u Zagrebu **Tihomir Milovac**.

STRUČAN DOPRINOS VIJEĆA MOŽE SEZATI PUNO DALJE OD EVALUACIJE PROGRAMA ZA FINANCIRANJE, U KREIRANJE KRITERIJA I POLITIKA

‘Vrijednosti kojima bi se članovi vijeća trebali rukovoditi moraju biti usklađene s kulturnim potrebama lokalnog stanovništva te s načelom visoke izražajne artikulacije kulturnih aktivnosti, bez obzira radi li se o amaterskoj ili profesionalnoj umjetničkoj praksi’

TIHOMIR MILOVAC

SNJEŽANA
ABRAMOVIĆ
MILKOVIĆ
SAM

BRANKA
BENČIĆ
BB

MATIJA
DEBELJUH
MD

TIHOMIR
MILOVAC
TM

1. U kojim kulturnim vijećima ste do sada imali prilike sudjelovati te koje bi iskustvo izdvojili kao najbolje i zašto?

SAM Sudjelovala sam, u proteklih petnaestak godina, u radu Vijeća za međunarodnu suradnju Ministarstva kulture, Vijeća za međunarodnu suradnju Gradskog ureda za kulturu Grada Zagreba, Vijeća za kazalište i ples Gradskog ureda za kulturu Grada Zagreba, Kazališnog vijeća HNK u Zagrebu. Svako nabrojano vijeće je specifično, ali sam kroz rad u njima stekla iskustveno znanje o funkcioniranju državne i lokalne samouprave, načinu financiranja i evaluacije rada ustanova i nezavisnih pravnih subjekata u kulturi kao i manjkavosti takvog sustava odlučivanja.

BB Do sada sam imala priliku raditi u nekoliko kulturnih vijeća u različitim sredinama i pozicijama – u Vijeću za likovnu umjetnost Grada Pule, kulturnom Vijeću za inovativne kulturne prakse Grada Zagreba, a trenutno sam članica kulturnog Vijeća za vizualnu umjetnost pri Ministarstvu kulture. Rad i

‘Trebalo bi vrlo jasno definirati ovlasti vijeća, plan aktivnosti i realnu mogućnost provedbe. Nužno je delegiranje predstavnika zaduženog za komunikaciju sa službama lokalne samouprave. Treba izbjeći zamku lošeg samoupravnog modela ili nerelanog procjenjivanja mogućnosti realizacije projekata’

SNJEŽANA ABRAMOVIĆ MILKOVIĆ

metodologija razlikuju se od vijeća do vijeća, negdje se raspravlja diskurzivno, narativno, Vijeće za inovativne kulturne prakse Grada Zagreba imalo je detaljno razrađenu tablicu za ocjenjivanje s razrađenim stavkama kriterija i bodova, i na neki način proces se doimao precizniji i transparentniji. Razlike u radu odnose se posebno na opseg natječaja, gradski i nacionalni, na broj prijavitelja te razlike u budžetima s kojima vijeće operira i odlučuje o programima, raspona od oko 5 mil. kn (MK), 2 mil. kn do nekoliko stotina tisuća. U tom smislu vijeće u Gradu Puli radilo je sa znatno najmanjim sredstvima i najmanjim brojem prijava. Što se tiče kvalitete rasprave koja se pokreće pri procesima odlučivanja izdvojila bih vijeća u Gradu Zagrebu i Ministarstvu kulture.

MD Sudjelovao sam u vijeću Istarske županije – nove medijske kulture te mogu izdvojiti promicanje transparentnosti odluka vijeća o programima i projektima te rad na još uvijek nejasnim kriterijima bodovanja pojedinih projekata. Nakon nekoliko godina sudjelovanja u kuturnim vijećima još uvijek nije do kraja jasan kriterij vrednovanja, osim onog zapisanog u kulturnoj strategiji, koji ponekad može diskriminirati programe koji dovoljno jasno ne reprezentiraju samu ideju.

TM Dva su kulturna vijeća u kojima sam bio član, pri gradskom Uredu za kulturu Grada Zagreba i Ministarstvu kulture. Oba su vijeća, premda nešto različitih naziva, pokrivala područje novih umjetničkih praksi i medijske kulture. Budući da

se radilo o ranoj fazi primjene Zakona o kulturnim vijećima kojim je definiran rad i uloga vijeća, bilo je dovoljno prostora da kroz rad uspostavimo neka nova pravila i poboljšamo objektivizaciju pri odlučivanju. Jedna od važnijih točaka za koju sam se zalagao u radu vijeća bila je uvođenje prakse kontrole izvršenja programa korisnika u prethodnoj godini. U početku samo financijska, što je značilo podnošenje financijskog izvještaja, a potom i evaluacija sadržaja programa i njegove recepcije u javnosti.

2. Kulturna vijeća stručna su, savjetodavna tijela koja evaluiraju kulturno–umjetničke programe najčešće na natječajima lokalnih samouprava ili Ministarstva kulture za javne potrebe u kulturi. Osim toga, postoji li još nešto što smatrate da bi kulturna vijeća trebala raditi, a za sada ne rade?

SAM Da, takva vijeća imaju savjetodavnu funkciju koju ne mora nužno prihvatiti ministar ili pročelnik za kulturu. Vijeća bi trebala imati više utjecaja u propisivanju propozicija i određivanju kriterija za dodjelu sredstava, kao i značajniji uvid u evaluaciju i realiza-

ciju financiranih projekata koje procjenjuju stručne službe Ministarstva kulture ili lokalne samouprave. To bi zahtjevalo povećani angažman i dulji kontinuitet te studiozniji rad članova vijeća.

BB Uloga kulturnih vijeća možda nije dovoljno iskorištena, niti prema postojećem zakonu. Vijeća su savjetodavna tijela, te njihov stručan doprinos može sezati puno dalje od evaluacije programa za financiranje, u kreiranje kriterija i politika. Međutim, važno je podsjetiti kako vrlo često nadležni pročelnici vrlo labavo interpretiraju ili (ne)prihvaćaju odluke vijeća. Na primjer iznosi dodijeljenih sredstava ne prate broj bodova na bodovnoj listi, jednaki iznosi se dodjeljuju projektima s različitim iznosom bodova, koje je vijeće različito ocijenilo; što je izvan logike i zdravog razuma. Tu vidim poziciju politike da se skriva iza tzv. transparentnog procesa odlučivanja, a sredstva se dijele nekom uravnilovkom i politkom nezamjeranja ili neisticanja, što nije poticajno ni razvojno, a uloga vijeća je tek dekorativna.

MD Vijeća bi trebala učestalo istraživati nove modele vrednovanja projekata te raditi na njihovom dugogodišnjem financiranju ustanovi li se da su od velikog interesa za lokalnu zajednicu i šire.

TM Mislim da naša vijeća ne rade evaluaciju na način kako bi taj pojam zapravo trebalo tumačiti. Evaluacija je stalni i višeslojni proces praćenja rada korisnika javnih sredstava dobivenih na natječajima za javne potrebe u kulturi. Nažalost, naša Vijeća rade kampanjski i služe uglavnom za distribuciju namjenskih sredstava iz proračuna lokalnih samouprava ili države. Uloga vijeća trebala bi biti autonomnija pogotovo u dijelu definiranja kulturnih politika što bi njihov rad učinilo stručno relevantnijim, a lokalnu bi samoupravu i ministarstvo potaklo na lakše i učinkovitije izvršenje proračunskih sredstava.

3. Što prepoznajete kao nedostatak postojećeg formata i uloge većine vijeća za kulturu?

SAM Vijeća se sastoje od različitih profesionalaca u kulturi koji zajednički moraju donositi odluke često na dugim i iscrpljujućim sastancima, pritisnuti rokovima natječaja i obrade podataka na koje nemaju nikakav utjecaj.

Trebalo bi osmisliti model višegodišnjeg financiranja što bi pomoglo u strukturiranijem načinu razmišljanja i rada. Ovako se povremeno dobija dojam stihije i žurnih zaključaka. Isto tako takav rad nije adekvatno profesionalno valoriziran tako da članovi vijeća često poluvolonterski ulažu svoje vrijeme, znanje i trud.

BB Nedosljedno i netransparentno provođenje odluka, vijeće kao alibi politike ili dekorativna uloga vijeća.

MD Kao nedostatak propoznajem nedovoljnu međusobnu umreženost i komunikaciju.

TM Povremeni i samo savjetodavni rad na distribuciji javnih sredstava ograničavaju rad vijeća u

trenutnoj praksi. Veća autonomija te stalni rad vijeća koji bi podrazumijevao aktivno (sadržajno) praćenje izvršenja programa bili bi korisni upravo za kvalitetan proces evaluacije, vrednovanja rada korisnika sredstava i procjenu njihovog doprinosa kulturi. Administracija lokalnih samouprava i ministarstva unaprijedili su svoj dio aktivnosti u primjeni zakonskih odredbi, ali upravo ovaj dio temeljen na autonomiji struke slabe su točke ovog zakonskog formata i trebalo bi ih redefinirati.

4. Zamislimo projekt Nevidljiva Savičenta kao svojevrсни laboratorij za dizajniranje novog modela vijeća za kulturu. Kakvu ulogu bi takvo vijeće trebalo imati u kontekstu Općine Svetvinčenat i kakvu bi kulturnu politiku trebalo podržavati, odnosno što bi takvo sudioničko upravljanje u kulturi moglo donijeti za razvoj mjesta trenutno usmjerenog na turizam?

SAM Trebalo bi osim na planiranju kulturne ponude raditi na planskom provođenju kulturne edukacije. Kultura se komplementarno može i već je djelomično uključena u turistički rast mjesta. Najbolji je primjer Festival plesa i neverbalnog kazališta koji se dvadeset godina razvijao zajedno s turističkim

razvojem mjesta. Povećanje smještajnih kapaciteta, koje je nužno, pomaže i realizaciji kulturnih sadržaja, tako da se turizam i kulturna ponuda jako dobro nadopunjavaju. Treba raditi na razvoju razumijevanja potrebe kulturnih sadržaja kao dijela turističke ponude.

MD Takav model bi se trebao oslanjati na nove kulturne politike, te na neki način kroz zajednički rad kulturnih organizacija razvijati prepoznatljivost Općine kao kulturno-turističke destinacije sa dodanim, isprofiliranim sadržajem orijentiranim ka novim tehnologijama i suvremenoj kulturi. Također, mlađi naraštaji bi mogli vidjeti priliku u takvim programima, za razvoj svoje zajednice, te krenuti osmišljavati neke nove kulturno-generirane sadržaje koji bi uključivali lokalno stanovništvo, širu općinu te županiju.

TM Dvije su važne činjenice koje treba istaknuti pri donošenju odluke o formiranju Vijeća za kulturu Općine Svetvinčenat. Prvo je činjenica da Općina Svetvinčenat nije obavezna formirati takvo vijeće jer Zakon o kulturnim vijećima predviđa kulturna vijeća za lokalne samouprave koje upravljaju s više od 10000 stanovnika što ovdje nije slučaj. Zato je projekt Nevidljive Savičente vrijedna inicijativa u kojoj su se dobro spojili interesi lokalne samouprave i kulturnih aktera. Druga važna činjenica je da Svetvinčenat kao turistička destinacija koristi svoje povijesne, kulturne i prirodne potencijale kao komparativnu prednost na turističkoj karti Istre, a i šire. Uobičajeno

je da se kulturna ponuda lako spaja s turističkom, ali taj spoj ne nosi uvijek i dobre rezultate za zajednicu. Projekt Nevidljiva Savičenta nastojat će ići inovativnijim putem, aktivirajući lokalnu zajednicu da se aktivno uključi u kulturne procese, prvenstveno kao njeni stvaratelji, a tek potom kao konzumenti kulturnih programa. Uključivanje zajednice u procese stvaranja kulturnog okruženja zapravo je proces koji bi trebao rezultirati podizanjem razine kulturnih potreba zajednice i u tom bi smjeru Vijeće za kulturu općine Svetvinčenat trebalo nastaviti raditi i nakon završetka projekta Nevidljiva Savičenta.

5. Koje su moguće zamke u procesu oblikovanja novog modela sudioničkog upravljanja, a kojeg u ovom projektu vidimo kao inovativno Vijeće za kulturu? Koji bi to uvjeti bili idealni za rad takvog vijeća?

SAM Pitanje je ingerencije vijeća, dokle god ne odlučuje o financiranju projekata ono je savjetodavno tijelo, često je opterećenje potkapacitiranim stručnim službama u njihovom svakodnevnom radu s obzirom na intencije promjene u strukturi planiranja i razmišljanja koje će vijeće sigurno nametati. Trebalo bi vrlo jasno definirati ovlasti vijeća, plan aktivnosti i realnu mogućnost provedbe. Nužno je delegiranje predstavnika zaduženog za komunikaciju sa službama lokalne samouprave. Treba izbjeći zamku lošeg samoupravnog modela ili nerelanog procjenjivanja mogućnosti realizacije projekata.

BB Prilikom konceptualizacije novog vijeća bitno je precizno i jasno definirati ciljeve i opseg djelovanja. Zamišlja li se vijeće koje radi prema trenutnom Zakonu ili se osmišlja novi format nekog savjeta / savjetodavnog tijela kakvo je moguće zamisliti i redefinirati sa setom kriterija, vrijednosti i djelokруга.

MD Idealni uvjeti bili bi transparentnost te dobra međusobna komunikacija neovisna o poljima interesa. Takav model bi se trebao oslanjati na sveopće dobro te na razvijanje i jačanje zajednice i mjesta kao prepoznatljivog kulturno-umjetničkog odredišta.

TM Prije svega vidim ih u posljedicama negativnih društvenih i ekonomskih procesa koji se temelje na neoliberalnim načelima, prvenstveno zaštite osobnih interesa i smanjene, gotovo zanemarene potrebe za kolektivnim i sudioničkim u različitim oblicima upravljanja. Zato će biti nužno da se dobro usklade odnosi i razvije povjerenje između lokalne političke i izvršne vlasti, odnosno Općinskog vijeća, Općinske uprave i Vijeća za kulturu te da se pridobije civilno društvo na aktivno sudjelovanje u procesima odlučivanja.

6. Kojim vrijednostima bi se trebali voditi članovi Vijeća za kulturu za uspješnu međusobnu suradnju, ali i za kvalitetniji rad i doprinos društvu općenito?

SAM Kontinuirani rad, razumijevanje specifikuma sredine, strpljivost, rad na kulturnoj edukaciji i najmlađih članova zajednice, ali i odraslih.

MD Članovi kulturnih vijeća trebali bi se voditi što većoj transparentnosti, za opću dobrobit lokalne zajednice, ali imajući u vidu i širi geografski kontekst, kako bi se mogli kvalitetno pozicionirati na međunarodnoj sceni.

TM Multidisciplinarna kulturna područja iz kojih će dolaziti budući članovi Vijeća te heterogenost sadržaja kojim će se vijeće baviti nesporna je prednost, ali i povod mogućem nerazumijevanju. Zbog toga je nužno da vijeće prije uspostave strateški definira rad, načela i aktivnosti za određeni vremenski period. Vrijednosti kojima bi se članovi vijeća trebaju rukovoditi moraju biti usklađene s kulturnim potrebama lokalnog stanovništva te s načelom visoke izražajne artikulacije kulturnih aktivnosti bez obzira radi li se o amaterskoj ili profesionalnoj umjetničkoj praksi.

7. Imajući u vidu poznate okolnosti potkapacitiranosti lokalnih samouprava u manjim općinama u RH na osmišljavanju i provođenju kulturnih programa, postoji rizik i opasnost od prevlasti turistički orijentiranog, prvenstveno zabavnog, popularnog sadržaja. Pomaže li ovaj projekt da se taj rizik smanji i smatrate li da je vijeće za kulturu jedini način suočavanja s tim izazovom?

SAM Smatram da se sadržaji trebaju nadopunjavati. Povezanost turističke ponude s kulturnim i zabavnim sadržajima je nužan i ti sadržaji bi se trebali nadopunjavati, a ne isključivati. Sigurno da bi vijeće edukacijom i savjetima pomoglo i organizatorima raznih evenata zabavnog sadržaja i udrugama tradicijske kulture u kreativnosti i povećanju kvalitete njihovih događaja.

MD Samo uz dobru komunikaciju s lokalnom samoupravom moguće je uspostaviti poticajnu klimu, koja će se kasnije širiti na sve članove vijeća te buduće korisnike na projektima.

‘Članovi kulturnih vijeća trebali bi se voditi što većoj transparentnosti, za opću dobrobit lokalne zajednice, ali imajući u vidu i širi geografski kontekst, kako bi se mogli kvalitetno pozicionirati na međunarodnoj sceni.’

MATIJA DEBELJUH

popularnih i zabavnih sadržaja koji su gotovo u pravilu subkvalitetni i negativno utječu na formiranje vrijednosnih kriterija pri razvoju publike i sudionika u kulturnim procesima. U slučaju Vijeća za kulturu Svetvinčenata, ono bi imalo priličnu autonomiju u izboru članova i time bi se osigurala njegova proaktivna uloga prvenstveno u stvaranju kulturnih politika (a ne samo savjetodavna kakav je sada pozitivni zakonski okvir).

8. Na koje sve načine se u rad kulturnih vijeća mogu uključiti građani i predstavnici civilnog društva i smatrate li da je sudioničko upravljanje kulturnim politikama potrebno?

SAM Smatram da bi se kroz panel diskusije trebale oslušivati kulturne potrebe mještana i da bi s njima trebalo biti u stalnom dijalogu, ali isto tako pomoći u artikulaciji njihovih potreba.

MD Ovisno o specifičnosti programa i sadržaja smatram da se građani mogu uključiti u sudioničko upravljanje, ali bi trebala biti jasno definirana njihova pozicija unutar tih politika.

Josip Pino Ivančić

45 ELEKTRIČARSKIH NA ART SCENI

Razgovarao
Mario Benčić
Transkribirali
Goranka Perković,
Jan Pavlović

Ti si električar po zanimanju?

Da. Evo, to je 45 lit. Sad je ta turneja od prve nagrade koju sam dobio, onda je krenula turneja 45 električarskih na art sceni.

Čekaj, 45 godina ti si dela u Uljaniku kao električar?

Ne. Ja sam krenuo kao elektroserviser i električar u pogonu u fabriki cementa, 4 i pol lita. I nakon toga 33 i pol u 'Onome' ča se sada dešava. (Uljaniku, opaska transkriptora)

Si dobio otpremninu iz Uljanika?

Da, dobio sam za 3 miseca da mogu platiti režije i to. Pošto je u to vreme, kad su mene makli iz Uljanika, su nas makli još 102, koji smo bili višak.

Vi ste dobro prošli.

Pa normalno. Pa gle, taman mi je dobro došlo.

Radiš neke performanse? Od kad si to počeo raditi?

Pa ovi govore da je to performans, ja kažem da je to događanje, fluxus ili akcija ili tako. Počelo je to još '67., '68. kad smo bili tamo ispod Čokolatini (na pulskome Korzu, op..a) i ispred Elektroistre, di je ono, pa smo igrali...

Dakle, to je događanje?

Da. To je u nekom vremenu. Ja sam samo to preveo. Performans u američkom, engleskom izvorniku

je predstava, predstavljanje. S nekim definiranim početkom i krajem. Nešto od moga toga je isprogramirano. Točno od tuda do toliko, tog i tog kraja i ništa. Onda imaš onu, kao što su bile prve akcije i 'hepeninzi' koji nisu imali ni početak ni kraj ili nešto što se dešavalo na ulicama. A onda iz toga je krenulo nešto. Taj prvi koji sam napravio pred 45 lit, po Korza, onda je došlo do toga da sam s trližem bija na različitim otvaranjima di je bilo kravate i sve ostalo i dođeš ti u šporken trližu. A ja sam krenuo ko hipik stari, do tada sam bio mlad pa sam imao ovako forši do tuda (kosu, opaska transkriptora), malo do tuda, al to je sve na nekoj slici ostalo.

Hipik s lasima do po života?

Da, tad je bilo to.

Si takav poša s Gustafima i njegovim dobrim duhovima?

A ne, to je bilo kasnije.

Puno kasnije?

To je bilo osamdesetih.

A između si stalno radio nekakva događanja?

Pa da jer sam ja ono, znači u Tvornici cementa, tamo sam bio u pogonu i radio sam u centrali. Električar u pogonu. Kažu, ako čovjek u pogonu nema dela, tvornica dela. I tako je bilo. A u centrali si morao pratiti čitav proces koji je: kad su ukopčavali veliki, mali mlin, kako su dolazili ti javljati jer su u kemijskom laboratoriju tražili kontrolu, pa onda su zaustavljali neke pužnice, nešto, neke dijelove i

Program 'Susreti
s umjetnicima'
provodi udruga
Šikuti Machine u
sklopu projekta
Nevidljiva
Savičenta

onda si ti to morao zapisivati. I onda sam ja tamo imao vremena, radili smo 8—8—24, 12—12—24, 24—24. Ponekad ti nitko ne dođe pa si bio i dva dana u smjeni. Ali centrala je morala stalno biti pod kontrolom. I onda sam ja tamo sebi si radio te skice, jer je bilo materijala. Skulpturice. Krenuo sam prvo sa skulpturicama. Htio sam biti veliki Henry Moore. To mi je bilo savršenstvo — biti Henry Moore. Raditi 4 puta 5 ili tako dalje, to je bilo ono vrijeme.

Htio si biti kipar?

Ne, ja jesam kipar. Ja sam bauštelac. Ja sam metalac. Jer tamo sam dela. Varioc i tako dalje. Ja poštujem svakog onog starog majstora i on je bolji kipar i bolji umjetnik od bilo kega. Jer je on zna. Stari majstori su savršeni kipari. Jer oni su znali. Znaš, kad mi je čovik reka: 'Ma to ti je drek!', ja sam to zajno hitija ča. Varioci su mi varili: to mora biti tako, ovo drugo ovako... Ovak mi je reka: 'Isturpijaj to ova—ko, onako. Ovo drugo zalemi...' I onda vidiš to, znači tehničku stranu niko mi nije mogao reći da nije... Ono drugo je šta je.

Biš ti danas znao nešto napraviti od struje, recimo tu mi se nešto pokvarilo u kući. Biš mi znao popraviti?

San ti reka: trideset i tri u Uljaniku kao serviser, iz TESU—a. Bio sam u 3 Titove rezidencije. U jednoj rezidenciji, bio sam na mjestu gdje nitko nije bio. To je druga štorija.

Di je to?

A? U Kranju.

U Kranju si bio?

Da. Agregat je bio pod mojom kontrolom. Jedno vrijeme tamo.

Od kad si član Društva likovnih umjetnika?

Kao utemeljitelj sam bio, ali nisam bio tamo. Ja sam inače 99. član zagrebačkoga.

Najprije si se tamo učlanio?

Ne, oni su me primili.

Bez da si ih pitao?

Da. Htjeli su mlade, blesave. Ja sam bio na zagrebačkoj sceni osamdesetih. Oni su došli, su rekli da li ćeš...

Da li ćeš biti njihov član?

Da. I moje je 99. Imam iskaznicu.

A nisi ih pitao molbom? Molim vas učlanite me, ja sam umjetnik, ja bih volio...

Ne, jer u to vrijeme me uopće nije interesiralo. Mi smo radili monade i Grupa šestorice ili onoga... Rad—na zajednica umjetnika. Tu neki znaju koji su to i na kojim mjestima smo bili. I tamo brijali lijepo u Zagrebu... Beograd i Ljubljana...

A si radio ekscese s tim događanjima inače?

A šta nije eksces?

A ne znam, da li je neki eksces, da su ljudi poludili ili pa su poslije vikali na tebe?

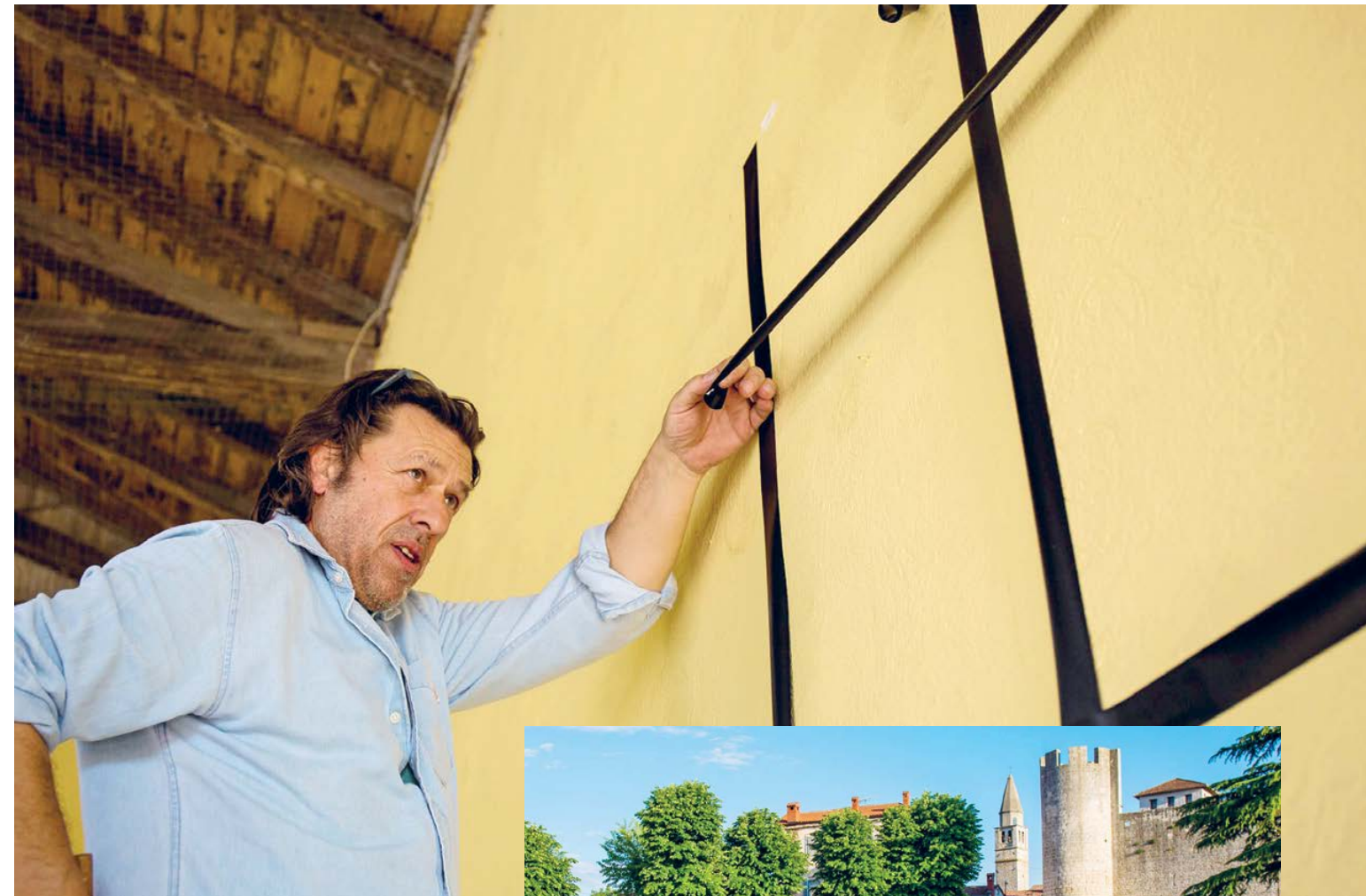
Misliš osamdesetih ili devedestih?

Mario: Ma općenito, od kad znaš za sebe.

Da, svako toliko.

REPORTAŽA

Grupa Savičenta — Đorđe Jandrić

Jednodnevni izložbeni program provodi udruga Šikuti Machinae u sklopu projekta Nevidljiva Savičenta

REPORTAŽA

U svibnju, u Savičenti i Šikutima, održala se izložba istaknutog hrvatskog suvremenog umjetnika **Đorđa Jandrića**. Radi se o re—cikliranju jedne od prvih izložbi u organizaciji grupe **Šikuti Machine** održane u srpnju 2000. godine čime smo se prisjetili početka izuzetno bogate vizualno—performativne aktivnosti ove skupine koja je u samom početku, između ostalog, bila usmjerena prema re—vitalizaciji povijesne gradske jezgre Savičente. Zanimljivo je da su i Jandrićeve već tada prepoznatljive problemske skulpturalne manifestacije Hrpe, odnosno njihove prostorne projekcije, prvi put bile upravo izložene u štali istarskog

sela Šikuti, a tu je izložbu umjetnik i iskoristio kako bi intervenirao u urbanom prostoru Savičente. Ambijentalna instalacija Prid vrati, izrazito je iluzionističkog predznaka, a osim akcentiranja i reinterpretacije spomeničkog topusa (gradska loža) uspostavlja relacije između dvodimenzionalnog i tro—dimenzionalnog prostora. Osim ponovljenih radova (crtež Hrpa i Prid vrati), autor je izveo i dvije nove ambijentalne instalacije na štali u Šikutima i u obrambenom jarku savičentinskog kaštela — žlinji. Kustos izložbenog programa je **Mladen Lučić**.

Voditeljica **Aleksandra Mišić**, plesna umjetnica i pedagoginja te suosnivačica Masa dance company, inače rodom Puležanka, radionicu plesa i pokreta 'Osjećati ples' osmislila je kao zajedničko istraživanje sa sudionicima različitih predznanja. Istraživali su kako prilagoditi kretanje u plesu osobnim potrebama i mogućnostima, pri čemu je Alex ponudila alate za učenje i strukturiranje plesa i pokreta.

Sudionici iz **Savičente** i okolnih mjesta (**Smoljanci, Bričanci, Foli, Krančiči, Pusti**) imali su priliku naučiti i strukturirane tehničke vježbe koje omogućavaju rad na snazi, mobilnosti, koordinaciji te

osvještavanju temeljnih funkcionalnih tjelesnih principa. U nastavku radionice, sudionici su bili izazvani istražiti svoj osobni tjelesni i kreativni potencijal kroz odnos s glazbom. Radionica je rezultirala grupnim uživanjem u plesu krećući se slobodno, i iz vlastitih osjećanja.

Voditeljica **Aleksandra Mišić**

Program 'Radionice plesa i pokreta' provodi MPC / ZPA u sklopu projekta Nevidljiva Savičenta

Na edukaciji u ožujku sudionici su se upoznali s pozitivnim propisima definiranja načina izvora financiranja te sa svim razinama upravljanja financijama na razini Općine Svetvinčenat.

O mogućnostima, izazovima, godišnjoj dinamici lokalne samouprave te financiranju kulturnih i drugih programa u Općini Svetvinčenat govorio je Igor Macan, voditelj razvojnih programa i projekata s dugogodišnjim iskustvom u poznavanju i upravljanju općinskim proračunima.

Mentor **Igor Macan**, sudionici **Općina Svetvinčenat, Šikuti Machine, Mediteranski plesni centar / ZPA, Apoteka, Povijesna udruga Kaštel**

Ideja za **Fotoarhiv Nevidljive Savičente** razvila se među članovima udruge Šikuti Machine koji su se putem ovog projekta dodatno educirali za prikupljanje i obradu starih fotografija građana Općine Svetvinčenat. Radionicu je vodila **dr. sc. Ivona Orlić**, a sudjelovali su **Andi Bančić, Marija Cvitković Nadenić, Antonio Matijaš, Goranka Perković, Mirjana Doblanović Pekica i Mario Benčić**.

Na radionici usvajanja znanja prepoznavanja fotografske građe sudionici su saznali o prezentaciji fotografije s početka stoljeća, tadašnjim načinima bilježenja i čuvanja fotografskog materijala, naučili su razliku između zbirke fotografija i sekundarne dokumentacije fotografa, kako se pohranjuju predmeti pa tako i zbirka fotografija, što je thesaurus i pretraživanje po ključnim riječima, te kako se pripremiti za izlazak na teren i prikupljanje materijala. Zajednički su definirali po kojim kriterijima će selektirati fotografije iz privatnih albuma građana Općine Svetvinčenat te su razradili i plan prikupljanja fotografija.

Prikupljeni materijali će nakon digitalizacije i obrade biti dostupni putem web stranice, odnosno digitalnog arhiva, a dodatno će se obraditi i prezentirati u izložbi koju pripremaju **Šikuti** zajedno s kustosom **Tihomirom Milovcem**.

Program 'Izrada digitalnog fotoarhiva Nevidljive Savičente' provodi udruga Šikuti Machinea u sklopu projekta Nevidljiva Savičenta

JAVNI POZIV
MJEŠTANIMA
OPĆINE
SVETVINČENAT

FOTOARHIV NEVIDLJIVE SAVIČENTE

Otvaranje ambulante 1983. Vlasnik fotografije: Anton Perković

Štimani, pozivamo Vas na sudjelovanje u projektu izrade fotoarhiva ljudi i događaja iz naše zajednice. Prikupljamo fotografije koje izabiru mještani naše općine kao vrijedne zaštite od zaborava, a koje su spremni podijeliti sa širom javnošću. Ovu aktivnost provode članovi udruge Šikuti Machinea na čelu s voditeljem fotoarhiva Andijem Bančićem kojem se možete obratiti sa svim pitanjima ili najaviti dolazak na skeniranje Vaših fotografija.

A KE SLIKE DA PONESEN?

Se domislite kad je Savičenta imala benzinsku? A oštariju poljoprivredne zadruge? Kako je malin dela tutaforca? Kad se je tekla štafeta? Kad su piri bili drugačiji nego ovi današnji, kako-ve su bile praščine, radne akcije po selu kad se voda vrživala, puti čistli, igra nogomet, košarka, kako se feštiđalo, plesalo... Kako se je susedu i pretelju hodilo na ploču? Koliko se je dice zogalo po seli-

ma? Ki se je peljeva na bičikleti, a ki je kupija novu veturu? Koliko je blaga bilo i ki je ima najlpljega vola? Ke moda je bila u điru? Još ko sve to imate fotografirano ni van druge nego donesti to h nan u fotoarhivu Nevidljive Savičente.

A ČA ĆE BITI Z MOJIN SLIKAMI?

Vašin se slikami neće niš desiti, mi ćemo hi skenirati, zapisati kad je to ki slika, ki je gori i kad ste se to slikali pak Van hi tornamo.

Pomorate nan pokazati koliko je tega z vrimenon ušlo biti nevidljivo, a zapravo je cilo vrime tote. Forši će se niki na Vašoj slici pripoznati ili Vi na kakovoj ljučkoj pak će se lipi pensiri tornati. Kad se učini digitalni fotoarhiv i digne na Internet, malo će se ča drugo zabiti, a Vi i svi drugi će moći mriž sobon podiliti uno čega se do-mišljaju i učiniti jenu lipu povijest malih, ma velikih ljudi Savičestine.

KONTAKT OSOBA ZA PITANJA I DOGOVOR:

Andi Bančić
☎ 099 33 88 240
✉ andi.bancic@gmail.com

Program 'Radionice plesa i pokreta' provodi MPC / ZPA u sklopu projekta Nevidljiva Savičenta

Matija Ferlin, koreograf, redatelj i izvođač iz Savičente okupio je roditelje i djecu na dvodnevnoj radionici 'S kolina na kolino'. Tijekom radionice je s polaznicima istraživao fizičke aspekte odnosa roditelja, majke i/ili oca i djeteta, fokusirajući se pritom na pokret i taktilnost. Svaki roditelj i dijete u paru vođeni kroz zadatke mogli su istražiti kako i koliko svakodnevni odnosi roditelja i djece, tj. ustaljeni obiteljski rituali (zagrljaji, pozdravi, igre, fizičke podrške) sadrže performativnog potencijala kojemu se može pristupiti kao koreografsko-izvedbenom sadržaju. Matija je radionicu oblikovao tako da je svojim zadacima fizički prilagođena svim polaznicima te odgovara potrebama i interesima svih sudionika, nudeći im alate za pristup i razumijevanje medija plesa i pokreta, ali i otvarajući poligon za šire promišljanje svega onoga svakodnevnog što može biti ples ili zanimljiv izvedbeni materijal. Na radionici su sudjelovali djeca i roditelji iz **Savičente, Pože, Pule, Smoljanci i Foli**.

Voditelj **Matija Ferlin**

Kada smo osmišljavali projekt Nevidljiva Savičenta, vodili smo računa o održivosti te mogućim budućim scenarijima u kulturi koji bi se mogli odvijati na području Općine Svetvinčenat.

Ovo razdoblje projekta ujedno je i pokušaj ispitivanja jedne takve inicijative koja dolazi 'odozdo', iz organizacija civilnog društva. Kako bismo se bolje upoznali s prostornim planom Općine Svetvinčenat, prostornim mogućnostima i kapacitetima za potencijalnu izgradnju **Avanti! Centra za suvremenu kulturu**, arhitekti iz arhitektonsko urbanističkog studija **3LHD** održali su dvodnevnu moderiranu radionicu za sudionike iz partnerskih organizacija. Obišli smo potencijalne lokacije i pokrenuli uzbudljive razgovore o stvarnim (kulturnim) potrebama mještana.

Sudionici **Općina Svetvinčenat** — Marina Benčić, Igor Macan, Šikuti Machine — Mario Benčić, Andi Bančić, Elvis Lenić, Goranka Perković, Apoteka — Matija Debeljuh, Povijesna udruga Kaštel — Bruno Macan, Avanti! — Tihomir Milovac, Jan Pavlović, Maša Milovac, Nina Kurtela
Mentori **Saša Begović, Luka Cindrić, Silvije Novak (3LHD)**

U okviru projekta Nevidljiva Savičenta **Danijela Doblanović Šuran** održala je vođeni obilazak po mapiranim lokalitetima u mjestu Savičenta.

Sudionici su posjetili groblje te crkvu sv. Vincenta na groblju, crkvice Sv. Katarina i Sv. Anton, župnu crkvu Navještenja Marijina, Kaštel Morosini–Grimani, ložu i placu te cisterne (šterne u mjestu) te su prošetali uz renesansne i postrenesansne objekte stambene arhitekture. Mapiranje kulturnog dobra izradili su povjesničarka **Danijela Doblanović Šuran**, konzervatorica **Sandra Čeluić Višnjic** te arhitekt **Vjekoslav Gašparević**. S veseljem se prisjećamo vodstva i sunčanog vikenda u travnju!

NESRETNNA SUDBINA MARE RADOSLOVIĆKE

POGLED U PROŠLOST

DANIJELA DOBLANOVIĆ ŠURAN

Pred sam kraj srednjega vijeka (1487.) u Speyeru je tiskan priručnik *Malj za vještice* (*Maleus maleficarum*). Bio je to pravi bestseller koji je do kraja 17. stoljeća doživio više od 30 izdanja. Zloglasni je priručnik krivnju za sva zla i nedaće pripisivao vještičarenju, odnosno korištenju natprirodnih sila i magijskih aktivnosti usmjerenih protiv nečijeg života, ali i protiv imovine (stoke, ljetine i sl.). Pored priručnika koji je savršeno poslužio za progon različitih ljudi optuženih za vještičarenje, bavljenje magijom je i Crkva još mnogo ranije označila kao krivovjerje i obožavanje đavla pa su takve prakse kažnjavale na najstroži način – smrću.

Većina se progona optuženih za vještičarenje dogodila od sredine 15. do sredine 18. stoljeća. U njima su mnogo više od muškaraca stradavale žene. Jedna od njih je i Savičentinka Mare Radoslović – posljednja stradala kao žrtva progona vještica u Istri. Njezina se dramatična priča odvija 1632. godine u Savičenti.

O Marinom životu iz izvora saznajemo malo. Radoslovići su u Savičentu došli iz Zadra najvjerojatnije za vrijeme kolonizacijskih pothvata u 17. stoljeću. Naime, Grimanijevi su na svoj feudalni posjed u Savičenti, a Mletačka Republika na prostor čitave mletačke Istre, dovodili novo stanovništvo kako bi se riješio problem depopulacije. Novi su stanovnici dolazili iz Dalmacije, Bosne, Crne Gore... Povijesni izvori za Savičenštinu ne bilježe veće probleme oko njihova uklapanja u novu zajednicu. Mnogi pak izvori koji se odnosne na različite dijelove mletačke Istre, svjedoče kako se na njih (*habitant novi*) kao strani element u zajednici svaljuju različite krivice.

Marino ime prije presude iz 1632. izvori ne spominju. Bila je kći pokojnog Ivana iz Zadra. Taj podatak govori i o tome da nije bila udana, jer bi u tom slučaju bila određena suprugom. Kako joj je otac u vrijeme suđenja već bio pokojni, moguće je da je ostala

potpuno sama i bez izvora prihoda. U presudi je ona navedena kao skitnica i žena najgoreg statusa (*vagabonda, donna di pessime condizioni*). Njezino ime ne nalazimo ni u matičnim knjigama krštenih, gdje bi se, da je bila uklopljena i prihvaćena u zajednici, vrlo vjerojatno pojavila kao kuma nekom djetetu.

Iako je postupke za vještičarenje vodila mletačka inkvizicija, iz dokumenata o Marinom slučaju razvidno je kako je proces protiv nje vodio savičentski kapetan. U njegovim je rukama bila upravna, ali i sudska vlast. Osudio ju je na smrt vješanjem, a potom je njezino tijelo spaljeno na lomači.

Koja je bila njezina krivica? Zašto je Marin život okončan osudom na smrt? Prijavio ju je ugledni građanin Savičente, sudac Gianbatista Pinco, jer je neuspješno liječila njegovu kćer. Naime, u izvoru je zabilježeno kako je djevojčica болоvala od *dragonzelli*. Prevedeno na današnji medicinski rječnik, mogla je to biti upala krajnika. Vjerojatno su roditelji bolesne djevojčice pozvali Mare, koja se čini se bavila tzv. bijelim vještičarenjem u svrhu liječenja, da pomogne njihovoj kćeri. U suprotnome, nije jasno kako je Mare sama, bez poziva roditelja, mogla doći do djevojčice. U presudi je navedeno kako se pretvarala da želi pomoći i izliječiti djevojčicu i kako joj je poljupcem ispod brade isisala krv iz srca, nakon čega je dijete preminulo. U vrijeme kada su ljudi u svrhu liječenja, često radije nego liječniku, išli različitim osobama za koje su vjerovali da imaju moć i znanje pomoći, formulacija iz presude o smrtonosnom poljupcu bila je valjani mogući uzrok smrti.

Presuda donosi i niz drugih općih mjesta karakterističnih za slučajeve vještičarenja: dogovor s vragom kojem je trebala donijeti još troje djece, nalaženje s drugim *strighama* noću na križanjima (kružere) u obliku ptice ili muhe... Na koncu je nesretna Mare, vjerojatno potaknuta mučenjem, priznala sva pripisana nedjela, od

druženja s vragom do krivice za smrt Pincove kćeri.

U srednjemu i ranome novom vijeku čovjek je vrlo lako mogao postati marginalcem, žene mnogo lakše od muškaraca. Mare je svakako bila jedna od njih. Bila je neudana, a za život je zarađivala od bavljenja tzv. bijelom magijom – to je značilo živjeti na samome rubu društva. Vjerojatno je, kad je krenula iz Zadra za Istru s obitelji, ona bila djevojka daleko od društvene margine. Međutim, spletom okolnosti, s vremenom se upravo tamo našla. Možda njezino ime ne bi došlo do nas da je djevojčica preživjela, a možda i bi, jer je isto kao za njezinu smrt mogla biti proglašena krivom za smrt nekog drugog djeteta ili sušnu godina, veliku hladnoću ili uginuće nečije krave.

U malim je zajednicama, kakva je bila ona savičentska, Mare i njezin način života svakako bio trn u oku dežurnim dušebrižnicima i trebalo je se nekako riješiti. Pod sudačkom palicom tadašnjeg savičentskog kapetana Francesca Mladinea, osuđena je na smrt vješanjem i spaljena. Njezino se smaknuće dogodilo, kako izvor kaže, izvan ulaza u mjesto zvano *Porta del Prado*.

I nakon gotovo četriristo godina, ime Mare Radoslović dobro je poznato u Savičenti, ali i šire. Glavna je akterica raznih festivala, a u Savičenti joj je posvećena i tzv. *Kuća vještice Mare*. Na raznim se manifestacijama i u pričama iz turističkih prospekata, može čuti i da je spaljena jer je imala ljubavnu aferu s jednim Grimanijem. Ipak, za tako nešto nije imala priliku jer su Grimanijevi Savičentom upravljali preko kapetana i u vrijeme Marijina života nije zabilježen njihov dolazak u Savičentu.

Osobno zazirem od korištenja termina vještica. Smatram ga produktom vremena u kojem je Mare živjela i, iako i danas, duboko u 21. stoljeću postoje oni koji vjeruju u vještičarenje, čini mi se kao da se njegovim korištenjem nesretna Mare iznova spaljuje.

Marko Lulić,
Homage
Otti Berger,
2004/2007 /
detalj postava
izložbe *Performative*
Skulpturen

Skulpturenmuseum
Glaskasten Marl,
2019 / pamuk,
400 × 500 cm /
ljubaznošću autora

KULturni PROGRAM KULturni PROGRAM

Više u
sljedećem
broju...

Proslava u Savičenti — razgovor s Damirom Karakašom

Dana 6. lipnja u Savičenti održan je razgovor s piscem **Damirom Karakašom** na kojemu je publika imala priliku čuti više o njegovom dosadašnjem radu te posebno o novom romanu *'Proslava'*, u izdanju izdavačke kuće 'OceanMore'. Otkako je izašao roman, Damir je na 'turneji' po Hrvatskoj, a roman ne prestaje intrigirati javnost. U Istri se predstavio u sklopu dva programa, a novootvorenom pulskom književnom klubu te u sklopu projekta Nevidljiva Savičenta. Moderator programa i razgovora bio je **Mario Benčić**, a posebni gosti **Dario Marušić** i **Noel Šuran** koji su s umjetnikom i zasvirali. Detaljna reportaža slijedi u idućem broju!

Z libron kušeljati – prvi put

Udruga Šikuti Machinae u sklopu projekta Nevidljiva Savičenta organizira 10 međugeneracijskih čitalačko–razgovornih druženja s temama iz tradicije koje su obrađene kroz različita književna djela. Mlađi će čitati, a oni iskusniji će nam možda i moći potvrditi ono o čemu ćemo slušati. Moderatorica programa je **Goranka Perković**. Dana 31. svibnja, u Mediteranskom plesnom centru održano je prvo druženje, a kako je bilo pogledajte u idućem broju.

Siniša Labrović – susret s umjetnikom

U Gradskoj loži u Savičenti, 8. lipnja, održan je razgovor s umjetnikom **Sinišom Labrovićem**. Siniša Labrović se nedavno, kao i mnogi odselio iz Hrvatske. Govorio je o razlozima svog odlaska, o uvjetima rada u Berlinu te o svojim iskustvima u performansu općenito. Također, Labrović je ove godine izbornik/kustos porečkog Annala te je ukratko predstavio umjetnike i radove koje je odabrao za ovogodišnju izložbu. Moderator programa i razgovora s umjetnikom bio je **Mario Benčić**, a posebni gost **Noel Šuran**. Više o razgovoru s Labrovićem donosimo u idućem izdanju.

28/6/2019 20:30

FoAM: The overlooked and the unheard

LECTURE

PERFORMANCE

FoAM—ov 'lecture performance' u Gradskoj loži u Savičenti istražuje tihe, liminalne i često previđene odlike Istre. Događaj povezuje jedinstvene zvukove, slike, mirise i okuse regije koji se nalaze neposredno ispod horizonta pažnje, u nečujnim glasovima i teksturama istarskog ljeta. Ovaj imerzivan doživljaj poziva nas na povremeno usporavanje, da bi čuli nijeme dijaloge bića unutar, ispod i između buke ljudskih aktivnosti. Šuštanje borovih iglica na povjetarcu Maestralske nepokretne prisutnosti stijena, drveća i napuknutog cementa na izbetoniranim plažama. Prkosni rast mirisnih korova i lijeno gmizanje guštera. Miris rose pred zoru, cvrčanje cvrčaka na podnevnoj vrućini ili tajnoviti razgovori među noćnim stvorjenjima. Kada si dopustimo da usporimo i slušamo, možemo otkriti mnoge oblike tišine u središtu oluje. Kada povremeno odstupimo od užurbanog ritma svakodnevnog života, možemo uzgajati tišinu tamo gdje je najpotrebnija. Usred stresnog dana, u dubini tuge ili u nelagodi sukoba. Pozivamo vas da nam se pridružite na osjetilnom slavlju nevidljivog, u druželjubivoj atmosferi s ljudskim i ne-ljudskim bićima koja prebivaju u istarskom ljetu. Umjetnici su **Maja Kuzmanović** i **Nik Gaffney**, kustosica **Branka Benčić**.

29/6/2019 21:00

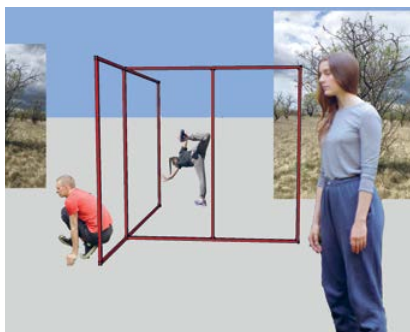
Marko Lulić, Portali Savičenta — Prostorno markiranje Avanti! Centra avangardi

SITE-SPECIFIC

INSTALACIJA

Avanti! Centar avangardi zamišljen je kao živo društveno-kulturno mjesto okupljanja, istraživanja kulturne i umjetničke tradicije te suvremenosti, potom kao mjesto edukacije i poticanja umjetničkih i kulturnih aktivnosti, a prvenstveno razvika kreativnih sloboda na različitim poljima umjetnosti i njene

društvene prakse. U svojoj oblikovno-prostornoj zamisli nastao je kao amalgam više kreativnih inicijativa, a idejnu slojevitost započet ćemo ispisivati prostornom umjetničko-arhitektonskom instalacijom austrijskog umjetnika **Marka Lulića**, koji će na lokalitetu Mandule (voćnjak badema) postaviti kiparsko-arhitektonsku strukturu **Portali Savičenta**. Djelo čine tri oprostorena arhitektonska crteža jednostavnih ortogonalnih oblika preuzetih s kuće House no.1 modernističkog arhitekta Alberta Freya projektirane 1939. za osunčani pejzaž Palm Springsa u SAD-u. Time je stvarno djelo arhitekture iz vremena povijesnih avangardi Lulićevim zahvatom 'prevođenja' ponovno aktualizirano u suvremenosti gdje će u potpunosti korespondirati sa kreativnim namjerama i umjetničkom praksom 'putovanja kroz vrijeme' koje će nuditi Avanti! Centar avangardi.

Sastavni dio projekta Portali Savičenta je video performans Marka Lulića snimljen na lokalitetu Mandule uz pomoć tri plesačice predvođenih **Ivanom Vratarić** te nastup glazbenog tandema **Sinkauz. Kustos je Tihomir Milovac**.

20/7/2019

Siniša Majkus

28/9/2019

UO Fazan

IZLOŽBE

Šikuti Machine u sklopu projekta Nevidljiva Savičenta oživljavaju program galerije u Šikutima kroz seriju jednodnevnih izložbi koje će se održati kroz 2019. i 2020. godinu. Ponavljanjem nekih od važnijih izložbi, koje su se prethodno održale u tom nekonvencionalnom izložbenom prostoru — štali u Šikutima, ali i pozivajući umjetnike na stvaranje novih ambijentalnih i likovnih intervencija i performansa, kustos ovog programa, **Mladen Lučić** podsjeća nas na ključan period kulturnih aktivnosti u Svetvinčentu koje su već tada odmicala od dominantnih institucionalnih praksi u suvremenoj vizualnoj umjetnosti. Već 20. srpnja očekuje nas gostovanje umjetnika **Siniše Majkusa** (Rijeka) koji će izvesti prostornu instalaciju na placu u Savičenti (gradski trg) te u žlinji (livada ispred kaštela). Za glazbeni dio programa pobrinut će se **DJ Livio Morosin**. Nakon ljeta, 28. rujna, u loži će se održati izložba **UO Fazan** (Pula) u kojoj djeluju **Oleg Šuran**, **Oleg Morović** i **Andi Pekica**, pod nazivom *Fagot, Fazan, Fufa, Gof...*. Isti trio na šterni će održati i poetski performans.

Filmski program Povijesne udruge Kaštel

Ovog ljeta očekuje nas i filmski program u organizaciji Povijesne udruge Kaštel. Selektorica programa je **Inja Korać**, članica organizacijskog tima te selektorica dječjeg programa Motovun film festivala. Program je namjenjen lokalnoj zajednici Općine Svetvinčenat, posebno odraslima i djeci, a sve projekcije biti će besplatne. Ovakvo proširenje programa Povijesne udruge Kaštel omogućit će još većem broju publike upoznavanje i približavanje srednjovjekovne tematike kroz medij igranog i animiranog filma. Neki od filmova koje možete očekivati su **Robin Hood: Prince of Thieves** (1991.), **Macbeth** (2015.), **Brave** (2012.), **Kingdom of Heaven** (2005.) i **Excalibur** (1981.).

27/9/2019 Mediteranski plesni centar

PREDSTAVA

U sklopu projekta 'Nevidljiva Savičenta—prevođenje tradicije u suvremenu kulturu' lokalni umjetnik svjetskog renomea, koreograf i izvođač **Matija Ferlin** u rujnu 2019. priprema predstavu s mještanima Savičente. Istraživački proces koji će uključivati hrvatske profesionalne kazališne umjetnike te amatere događat će se tijekom 2 tjedna u Mediteranskom plesnom centru te rezultirati izvedbom 27. rujna.